Związek Zawodowy Tłumaczy Przysięgłych w Polsce
Ul. św. Bonifacego 92/20, Warszawa

REKOMENDACJA ZZTP (1/V/2024)

POŚWIADCZANIE TŁUMACZENIA NA PODSTAWIE ORYGINAŁU

Problem/pytanie: **Co oznacza „oryginał" i „odpis" w rozumieniu w ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego (u.o.z.t.p.)?**

Co mówi prawo?

Ustawa o zawodzie tłumacza przysięgłego (u.o.z.t.p.) w art. 18 ust. 2 nakłada na tłumaczy przysięgłych obowiązek stwierdzenia (w klauzuli poświadczającej), czy tłumaczenie sporządzono z oryginału, czy z tłumaczenia lub odpisu. Wynika z tego, że TP jest uprawniony do sporządzania tłumaczeń, których podstawą (dokumentem/tekstem źródłowym) jest **dokument oryginalny**, **tłumaczenie sporządzone przez inną osobę** lub **odpis**.

Co to oznacza w praktyce?

Tłumaczenie z oryginału

Oryginałem dokumentu jest (zgodnie z definicjami słownikowymi) **dokument niebędący kopią (reprodukcją)**. Oryginałem jest zatem dokument **pierwotnie wystawiony**. Jeżeli zatem TP ma obowiązek stwierdzić, czy tłumaczenie sporządził(a) z oryginału, to oczywistym wydaje się, że musi przyjąć jakieś **obiektywne kryteria** do oceny tego, czy ma do czynienia z oryginałem (bądź tłumaczeniem sporządzonym przez inną osobę lub odpisem).

W praktyce tłumaczeniowej za oryginał w tym rozumieniu można uznać dokument, który ze względu na swoje cechy fizyczne można uznać za taki (cechy takie to np. znaki skarbowe, znaki wodne, hologramy, nitki zabezpieczające, wyraźnie odręczny podpis, wypukłe pieczęcie, sznurki, nity, wstążki itp.), ale również dokument, którego tytuł to „odpis" (np. odpis z akt stanu cywilnego), wypis (z np. z aktu notarialnego), wyciąg (np. z rejestru). **Zatem kryterium rozstrzygającym zdaje się być nie tytuł (nazwa) dokumentu, ale raczej jego fizyczność (wymienione wyżej cechy)**.

Szczególnymi dokumentami są jednak dokumenty elektroniczne, **zwłaszcza sądowe czy bankowe**, które jako niewymagające podpisu i pieczęci wystawcy, można uznawać za oryginały (zwłaszcza wówczas, gdy w dokumencie podana jest wyraźnie podstawa prawna braku podpisu czy odcisku pieczęci).

Tłumaczenie z tłumaczenia

Tłumaczenie jako dokument/tekst źródłowy należy traktować jak każdy inny dokument (tekst). Oznacza to, że do sprawdzenia i poświadczenia TP może otrzymać oryginał tłumaczenia poświadczonego (patrz wyżej – cechy fizyczne), odpis z tłumaczenia poświadczonego (patrz wyżej – cechy fizyczne; taki odpis też będzie dla TP oryginałem), kopię (kserokopię/skan) tłumaczenia poświadczonego (lub odpisu takiego tłumaczenia), i wreszcie tekst niesygnowany.

Związek Zawodowy Tłumaczy Przysięgłych w Polsce
Ul. św. Bonifacego 92/20, Warszawa

Tłumaczenie z odpisu

O tym, czy mamy do czynienia z oryginałem czy z odpisem, każdorazowo decyduje charakter dokumentu przedłożonego do tłumaczenia.

Jeżeli dokument jest na tyle sformalizowany, że można mu przypisać charakter samodzielny (np. jego forma, treść i zasady wydawania są określone przez przepisy prawa lub utrwalony jest ich samoistny obrót prawny) można mówić o oryginale w rozumieniu art. 18 ust. 2 u.o.z.t.p.

Jeżeli zaś stanowi odpis niesformalizowany (np. kopia, reprodukcja, rękopis), które są sporządzone w dowolnej formie odzwierciedlającej ich treść, które ktokolwiek poświadczył za zgodność z oryginałem, należy mówić o odpisie.

Za dokumenty przejawiające cechy samodzielności (a tym samym za oryginały) należy uznawać:

a. odpisy zupełne oraz odpisy skrócone aktów stanu cywilnego,

b. wypisy aktów notarialnych,

c. wtórniki dowodów rejestracyjnych,

d. wypisy i wyciągi z ksiąg wieczystych,

e. odpis z krajowego rejestru sądowego,

Dokumenty, co do których brakuje dostatecznych argumentów prawnych, aby jednoznacznie uznać je za przejawiające cechy samodzielności są:

a. odpisy orzeczeń sądowych poświadczone za zgodność z oryginałem przez urzędników sądowych;

b. poświadczone za zgodność z oryginałem przez urzędników odpisy dokumentów z akt spraw sądowych oraz spraw administracyjnych.

Dokumenty, które w sposób oczywisty nie są oryginałami, a poświadczonymi za zgodność z oryginałem odpisami dokumentów są wszelkie inne odpisy (kopie, reprodukcje, rękopisy) sporządzone na podstawie oryginału, które odzwierciedlają jego treść, niezależnie od tego czy zostały poświadczone za zgodność z oryginałem przez podmioty mające umocowanie do ich poświadczania (np. radcowie prawni, adwokaci, rzecznicy patentowi) czy też przez podmioty niemające takiego umocowania (np. urzędnik, każdy).